

Aan de minister van Economische Zaken en
Klimaat
t.a.v. de heer S.A. Blok
Postbus 20.401
2500 EK DEN HAAG

Datum : 5 november 2021
Documentnr. : 2021-096260
Dossiernummer : K13564
Behandeld door : A.C. Roggen
Telefoonnr. : (050) 3164872
Antwoord op : Uw besluit van 24 september 2021
Bijlage : 2 (moties PS Groningen en raad Westerkwartier)
Onderwerp : Regionale reactie Groningen op vaststellingsbesluit 2021-2022

Geachte heer Blok,

Op 24 september jl. heeft u het vaststellingsbesluit voor het gasjaar 2021-2022 bekendgemaakt. NAM moet 3,9 mld Nm³ gas winnen in een qua temperatuur gemiddeld jaar onder de voorwaarde 'niet meer dan nodig'. Dit volume ligt ruim beneden het volume van 11,2 mld Nm³ dat het Kabinet in 2018 in het Basispad verwachtte te moeten winnen.

Voorliggende brief is de regionale reactie op uw vaststellingsbesluit. Uw besluit heeft voor ons ook veel raakvlakken met de ontwikkelingen rondom de versterkingsoperatie en de schade-afhandeling. Om die reden is deze brief mede aan minister Ollongren gericht en zal zij deze in afschrift ontvangen.

Definitieve sluiting Groningenveld in zicht

Als regio hebben we ons lange tijd hard gemaakt voor de sluiting van het Groningenveld. U schrijft de definitieve sluiting van het veld te voorzien in het derde kwartaal van 2023 of 2024, uitgaande dat er geen oponthoud komt bij de bouw van de stikstoffabriek in Zuidbroek en de ondergrondse opslag Grijpskerk vanaf het voorjaar 2022 met laagcalorisch gas gevuld is. Als dat niet lukt geeft u aan dat definitieve sluiting is voorzien tussen 1 oktober 2026 en 1 oktober 2028. Wij blijven aandringen op een zo spoedige mogelijke definitieve sluiting van het Groningenveld en roepen u op om de genoemde randvoorwaarden daarvoor zo snel mogelijk te realiseren. Na de sluiting van het veld is monitoring nog steeds hard nodig omdat de risico's die samenhangen met het beeindigen van de winning op lange termijn nog onbekend zijn en ook de gevolgen hiervan voor de veiligheid voor onze inwoners.

Dit sluit aan bij de motie van Provinciale Staten van Groningen "Laat Groningen niet in de kou staan, draai de gaskraan dicht" die recent is aangenomen. In deze motie dringen ook Provinciale Staten aan op het zo spoedig mogelijk sluiten van het Groningenveld waarbij de veiligheid van onze inwoners voorop wordt gezet.

De problemen die onze inwoners dagelijks ondervinden zijn namelijk niet meteen van tafel. Onze inwoners zullen nog lang geconfronteerd worden met aardbevingen die hun leven beheersen. De recente reeks van aardbevingen in en rondom Zeerijp op 4 oktober jl. is het bewijs dat de bodem nog lang onrustig zal zijn en de bevingen nog steeds het leven van onze inwoners beïnvloeden. Daarbij behoort een grotere beving ook nog steeds tot de mogelijkheden.

Blijvende aandacht voor versterking en schade

Zolang de dreiging van bevingen tot de dagelijkse werkelijkheid van onze inwoners behoort zullen wij ons blijven focussen op realisatie en versnelling van de versterking en een soepele en voortvarende schade-afhandeling. Wij hebben in de afgelopen periode in nauw overleg met u en minister Ollongren afspraken gemaakt over de versterking van de gebouwen in Groningen. Daarmee hebben we een belangrijke stap gezet, maar hebben we nog niet alle problemen van onze inwoners rondom schade en versterken opgelost. We blijven aandringen op vergroting van de beoordelings- en uitvoeringscapaciteit (zowel typologisch als traditioneel) en ook randvoorwaardelijke zaken zoals funderingsproblematiek bij versterking, zijn nog niet opgelost.

Wij vinden dat u in uw besluit onduidelijk bent over de manier waarop de 37 woningen, die uit de gevoeligheidsanalyse van TNO komen, toegevoegd worden aan het versterkingsprogramma. Enerzijds zegt u dat het toevoegen een kwestie van afstemmen is tussen NCG en de betrokken gemeenten. Anderzijds zegt u dat een eigenaar de woning kan aanmelden voor Opname op Verzoek. Dat zouden wij een onjuiste route vinden omdat het initiatief dan ligt bij de eigenaar en bovendien door de gevoeligheidsanalyse niet meer is voldaan aan de eis dat het moet gaan om een gebouw buiten het versterkingsprogramma met een normaal risicoprofiel.

Deze eigenaren kunnen bovendien buiten de subsidieregeling vallen omdat hun gebouw op 6 november 2020 nog geen deel uitmaakte van de versterking (een voorwaarde voor een deel van de regeling), maar ook niet meer buiten de versterking vallen (een voorwaarde voor het andere deel van de regeling). Wij verzoeken u voor hen een voorziening te treffen zodat zij gebruik kunnen maken van de subsidieregeling.

Wij zien dat het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) zoekt naar mogelijkheden om de snelheid van de afwikkeling op te schroeven om zodoende tijd vrij te spelen voor de complexe zaken. Wij kunnen deze beweging alleen maar ondersteunen omdat ook de inwoners met complexe schades adequaat geholpen moeten worden. Ook zien wij dat het IMG binnen zijn bevoegdheden kijkt naar het gebied waar het wettelijk bewijsvermoeden van toepassing kan zijn. Hoewel het IMG hier zelfstandige bevoegdheden heeft, willen we benadrukken dat het bestaan van het wettelijk bewijsvermoeden een groot goed voor onze inwoners is en hen vertrouwen geeft in hun ongelijke strijd tegen NAM over schade. Wijzigingen in de gebiedsafbakening dienen zorgvuldig te worden gedaan en moeten niet leiden tot maatschappelijke ontwrichting. Wij hebben het IMG hier ook reeds op gewezen. Het is onze waarneming dat inwoners de wijzigingen als niet uit te leggen ongelijke behandeling ervaren en dat het tot sociale onrust leidt. U bent als systeemverantwoordelijke voor de gaswinning uit het Groningenveld ook verantwoordelijk voor de manier waarop schade wordt afgehandeld. Wij vragen u daarom passende maatregelen te nemen om ongelijkheid op te heffen.

Wij vragen uw aandacht voor de situatie dat inwoners zowel schade ondervinden door gaswinning uit het Groningenveld als schade door andere mijnbouwactiviteiten. Deze inwoners worden geconfronteerd met twee schadeloketten met een verschillend juridische kader en werkwijze. Dit vinden wij onwenselijk en niet goed uit te leggen. Daarom blijven wij aandringen om schade voor deze inwoners onder het wettelijk bewijsvermoeden te brengen en het IMG de bevoegdheid te geven deze schade af te handelen.

Ombouw Grijskerk

In uw besluit geeft u aan dat u voornemens bent mee te werken aan de ombouw van Grijskerk van hoog- naar een laagcalorische gasopslag. Deze ombouw zorgt ervoor dat het Groningenveld eerder definitief kan sluiten, omdat deze opslag dan gebruikt kan worden voor de leveringszekerheid van laagcalorisch gas. Wij zijn blij met uw medewerking voor deze ombouw en ook met uw standpunt dat nadrukkelijk de veiligheid van de inwoners rondom Grijskerk zal worden meegewogen in de procedure en besluiten voor Grijskerk.

In ons advies van mei 2021 en ook in onze zienswijze van juli 2021 hebben wij er bij u op aangedrongen dat, ingeval van ombouw van Grijskerk, ook voor de inwoners daar het wettelijk bewijsvermoeden van kracht zal moeten worden. In uw besluit geeft u aan dat u dit punt zult betrekken bij uw besluit over de ombouw van de opslag.

Wij wijzen u erop dat voor de opslag Norg het wettelijk bewijsvermoeden van kracht is geworden omdat deze opslag onderdeel van het Groningensysteem uitmaakt. Door de ombouw van Grijskerk wordt ook deze opslag onderdeel van het Groningensysteem en gelden naar ons oordeel hiervoor dezelfde randvoorwaarden. Daar waar in het verleden het invoeren van het wettelijk bewijsvermoeden een grote juridische en politieke operatie was betreft het nu slechts het aanpassen van een enkel artikel in het Burgerlijk Wetboek. Door ook de inwoners van Grijskerk en omgeving onder het wettelijk bewijsvermoeden te brengen, brengt u hen een gevoel van rechtvaardigheid. Daarom dringen wij er nogmaals op aan dat het wettelijk bewijsvermoeden ook op opslag

Grijpskerk van toepassing wordt. Dit conform de bijgevoegde motie van de raad van de gemeente Westerkwartier van 7 juli 2021.

Sluiting Groningenveld juridisch vastleggen

U bent reeds het traject gestart dat moet leiden tot het juridisch vastleggen van de sluiting van het Groningenveld in wetgeving. Een voorstel hiervoor ligt nu bij de Raad van State. Wij gaan ervanuit dat, zodra de Raad van State zijn advies heeft uitgebracht, u het vervolgetraject voortvarend voortzet. Ook gaan wij ervanuit dat u ons als regio betreft bij het aanpassen van de onderliggende mijnbouwregelingen.

Ten slotte

De maatschappelijke situatie waarin onze inwoners zich bevinden behoeft nog veel verbetering. De maatschappelijke ontwrichting moet gekeerd worden. Wij zien dit als een gezamenlijke opgave waarin we in de afgelopen periode al belangrijke afspraken met u en minister Ollongren hebben gemaakt.

Wij willen daarom met deze brief een constructieve bijdrage leveren aan de gezamenlijke agenda voor de komende periode. Dit om te zorgen dat onze inwoners daadwerkelijk de effecten gaan merken van de afbouw van de gaswinning vanuit het Groningenveld en de versnelling in de voortgang van de versterkingsopgave en schade-afhandeling. Onze inwoners moet duidelijkheid en perspectief worden geboden, zowel nu als in de toekomst.

De inhoud van deze brief is ook binnen Provinciale Staten, een aantal gemeenteraden en het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio besproken en wordt ook door hen onderschreven.

Wij zien een reactie op onze brief graag tegemoet.

Hoogachtend,
Gedeputeerde staten van Groningen:

mede namens de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Midden-Groningen, Het Hogeland, Eemsdelta, Groningen, Oldambt, Westerkwartier, Veendam, Pekela en Westerwolde:

mede namens het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Groningen:

mede namens het dagelijks bestuur van de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's:

, voorzitter.

, secretaris.